

SLOVENSKÝ PARADOX: NÍZKE MZDY A VYSOKÁ CENA PRÁCE

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

Konfederácia odborových zväzov SR © 2026

Text neprešiel odbornou jazykovou korektúrou.

Autor a odborná garancia:

Ing. Anton Marcinčin, PhD. – ekonóm, Konfederácia odborových zväzov SR,

PhDr. Ján Košč – ekonomický analytik, Konfederácia odborových zväzov SR.

Autori oceňujú analytickú podporu dvoch štážistov, ktorí významne prispeli ku kvalite tejto štúdie:

Lívia Verona Tranová Ducová a **Pavol Kuruc** z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského.

Všetky naše publikácie nájdete: <https://www.kozsr.sk/publikacie/>

Máj 2026

Ilustračný obrázok bol vygenerovaný umelou inteligenciou.

ÚVOD

Diskusie o cene práce na Slovensku narážajú na nasledujúci paradox: na jednej strane sa zamestnanci sťažujú na takmer najnižšie mzdy v Únii a na druhej strane zamestnávateľia poukazujú na príliš vysoké mzdové náklady, ktoré oslabujú ich konkurenčnú výhodu na medzinárodných trhoch. Zamestnanci odchádzajú za lepšími mzdami do zahraničia alebo majú viacero úväzkov, aby vykryli svoje náklady, najmä na potraviny a energie. Zamestnávateľia poukazujú na odchod veľkých zahraničných investorov a nízky prílev nových investícií. Chýbajúcu domácu pracovnú silu nahrádzajú dovozom zamestnancov z tretích krajín.

Z globálneho pohľadu je zrejmé, že vzhľadom na demografický vývoj, mobilitu pracovnej sily v Únii a rast životných nákladov budú pracovné náklady na Slovensku stúpať. Jedinou udržateľnou odpoveďou je zvyšovanie produktivity práce, ktorá si bude vyžadovať masívne investície do nových technológií a vzdelania a tréningu zamestnancov. Zdá sa však, že toto nie je obsahom diskusií na Slovensku, a to napriek odporúčaniam Európskej komisie, ďalších medzinárodných organizácií i domácich združení.

Cieľom tejto analýzy je pomôcť prekonať popísaný paradox a nasmerovať ďalšiu diskusiu tak, aby bola efektívna a orientovaná na inkluzívny rozvoj slovenskej ekonomiky. Pritom sa opierame najmä o vlastné výpočty, ako aj odporúčania medzinárodných organizácií. Načasovanie tejto analýzy považujeme za vhodné jednak kvôli blížiacemu sa Sviatku práce, jednak kvôli prebiehajúcej príprave dokumentov, ako Vízia Slovensko 2040 a Národný a regionálny partnerský plán, podkladov na nové rozpočtové obdobie Európskej únie 2028 – 2034.

Zároveň je diskusia o zvýšení konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva veľmi urgentná. Dlhodobé zlé fiškálne hospodárenie a lipnutie na modeli lacnej pracovnej sily spôsobili zaostávanie hospodárskej aktivity a rast životných nákladov. Predikcie na nasledujúce roky sú negatívne, pokiaľ vláda neprijme kombináciu bolestivých úsporných opatrení a opatrení na podporu ekonomickej aktivity.

V prvej časti tejto analýzy porovnávame čisté zárobky na Slovensku s ostatnými štátmi Únie. V druhej časti sa venujeme nákladom na prácu a v tretej časti produktivite práce. V štvrtej časti sa venujeme Európskemu prieskumu pracovných podmienok (European Working Conditions Survey, EWCS). V závere diskutujeme odporúčania a výsledky analýzy. Tvrdíme, že daňovo-odvodové zaťaženie práce je v porovnaní s ostatnými novými členskými štátmi vysoké, je potrebné ho znížiť a výpadok príjmov verejného rozpočtu nahradiť zvýšením majetkových daní a dividend, reformou verejných výdavkov a inštitúcií a povzbudením ekonomickej aktivity. Riešením je opustenie modelu lacnej pracovnej sily a prechod na model vysokej pridanej hodnoty. Len tak vieme zlepšiť, ba v krátkodobom horizonte aspoň udržať súčasnú kvalitu pracovného prostredia na Slovensku.

Prvý máj, Medzinárodný deň pracujúcich, je dobrou príležitosťou venovať sa pracovným podmienkam na Slovensku. Prvý máj sa spája s formovaním robotníckeho hnutia a s požiadavkami na dosiahnutie spravodlivejšieho postavenia zamestnancov v hospodárskom a sociálnom systéme: zlepšenia pracovných podmienok, skrátenia pracovného času, primeraného odmeňovania a posilnenia sociálnej ochrany. (Encyclopædia Britannica, 2026) Kým vo viacerých štátoch má formu verejných zhromaždení a pochodov, na Slovensku je jeho význam podceňovaný – rovnako ako aj dôležitosť dôstojných pracovných podmienok, vrátane odmeňovania.

1 MZDY A ZÁROBKY

Na Slovensku sú mzdy nízke, navyše nekonvergujú k mzdám vyspelých európskych ekonomík. Pre porovnanie s ostatnými európskymi štátmi využívame údaje o zárobkoch OECD (2026) a EUROSTAT (2026a). Údaje Eurostatu vychádzajú z modelu OECD. Za čistú mzdu považujeme čistý zárobok slobodnej bezdetnej osoby, ktorá v modeli OECD nedostáva rodinné prídavky ani daňové úľavy na partnera a deti. Databáza OECD obsahuje údaje v národných menách aj za rok 2025. Tie sme prepočítali na euro podľa údajov ECB. Najnovšie údaje Eurostatu za rok 2024 sú v eurách aj v PPS a zdá sa, že databáza v porovnaní s inými zdrojmi obsahuje pre niektoré štáty chybné údaje. Preto sme pre medzinárodné porovnanie v eurách použili údaje OECD za rok 2025 a pre porovnanie vybraných štátov v parite kúpnej sily údaje Eurostatu. Predpokladáme, že v dohľadnej dobe bude k dispozícii aktualizovaná databáza Eurostatu.

Pre porovnanie konvergenzie k vyspelým ekonomikám využívame čisté zárobky vyjadrené v parite kúpnej sily a v percentách rakúskych čistých zárobkov. Podobne ako iné porovnávané štáty – Česko, Poľsko a Maďarsko, je Rakúsko našim susedným štátom, v ktorom pracuje a nakupuje mnoho obyvateľov Slovenska. Zároveň má jedno z najvyšších HDP na osobu v Únii.

Podľa medzinárodne porovnateľných údajov OECD slobodný bezdetný zamestnanec na Slovensku zarobil v roku 2025 mesačne v priemere 1 240 € v čistom. Menej z európskych štátov zarobili Maďari, 1 180 €, viac všetci ostatní, napr. Poliaci 1 570 €, Česi 1 550 € a Rakúšania 3 550 € (Panel 1).

Slobodní a bezdetní, ktorí zarobili 67 % priemernej mzdy, zarobili na Slovensku 858 € mesačne v čistom. Menej zarobili len Maďari, 790 €. Poliaci zarobili 1 080 €, podobne ako Česi, a Rakúšania 2 570 €.

Nakoniec tí, ktorí za rovnakých podmienok zarobili 167 % priemernej mzdy, priniesli domov 1 990 €. Maďari len o 20 € menej. Poliaci 2 460 €, Česi 2 520 € a Rakúšania 5 520 €.

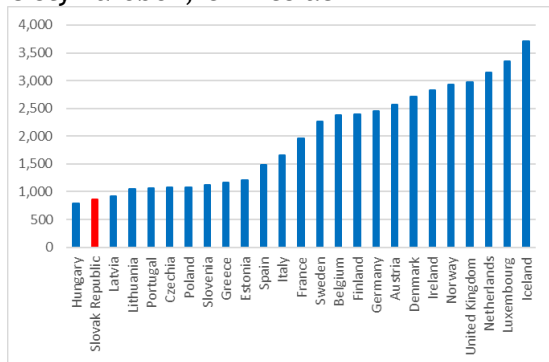
Proti argumentu o slovenskej nízkej mzde občas stojí argument o jej nízkej východiskovej úrovni a rýchlom raste. V porovnaní s Českom, Maďarskom, Poľskom a Rumunskom však naše mzdy rastú najpomalšie (Panel 1). V grafoch je zrejماً vysoká úroveň slovenskej mzdy na začiatku tisícročia. Je to kvôli chybným údajom v databáze Eurostatu a k náprave došlo až od roku 2016 – bez opravy starších koeficientov. Bezpečné je preto porovnanie údajov od roku 2016 a novších.

V roku 2016 bolo poradie porovnávaných štátov voči čistému zárobku slobodnej bezdetnej osoby so 100 % priemerného zárobku v Rakúsku nasledujúce: Rumunsko 37 %, Slovensko 40 %, Maďarsko 41 %, Česko 50 % a Poľsko 53 % rakúskej úrovne. V roku 2024 Slovensko obsadilo spodnú priečku so 45 %, nasledované Maďarskom s 51 %, Českom s 53 %, Rumunskom s 54 % a Poľskom so 64 % rakúskej úrovne. Slovensko spolu s Českom teda dosiahli za minulých osem rokov najnižší rast čistého zárobku v parite kúpnej sily.

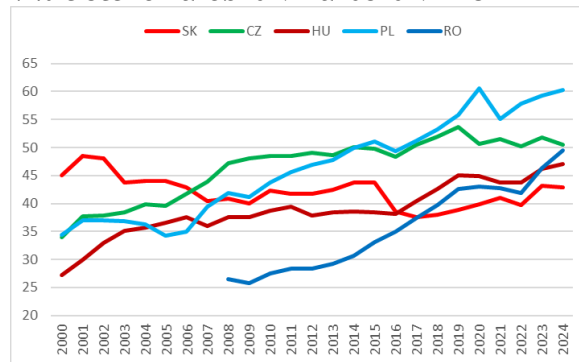
Porovnanie pre rovnako definované osoby, ale len so 67 % priemerného zárobku, vychádza podobne, ale podiel voči rakúskej mzde je ešte nižší: Slovensko dosiahlo len 43 %, Maďarsko 47 %, Rumunsko a Česko 50 % a Poľsko 60 % rakúskej úrovne mzdy. Porovnanie pre príjem 167 % priemernej mzdy je podobné ako pre 100 % priemernej mzdy.

Panel 1. Čistý zárobok je na Slovensku nízky

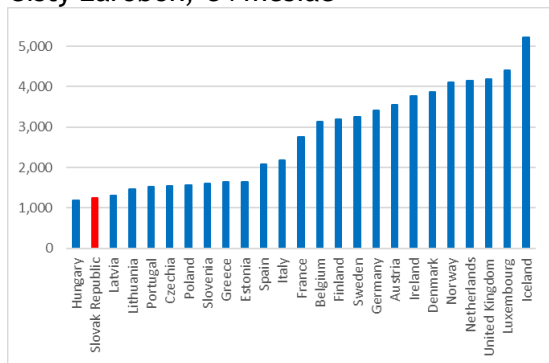
67 % priemernej mzdy
Čistý zárobok, € /mesiac

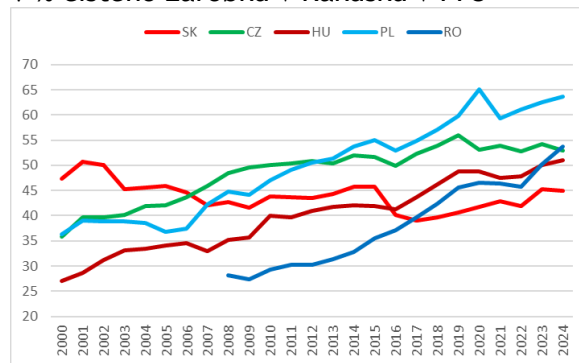
V % čistého zárobku v Rakúsku v PPS

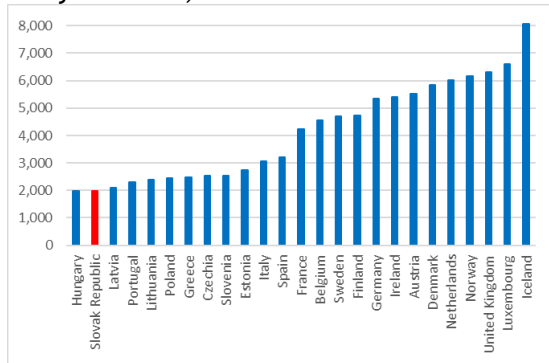
100 % priemernej mzdy
Čistý zárobok, € /mesiac

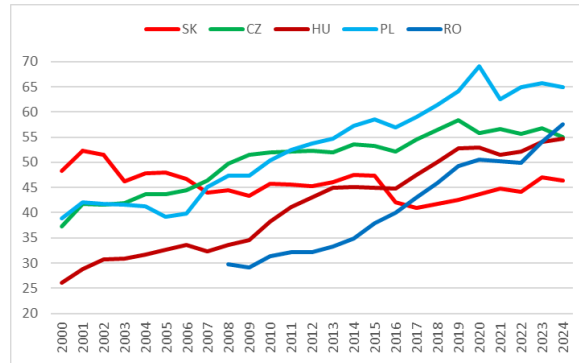
V % čistého zárobku v Rakúsku v PPS

167 % priemernej mzdy
Čistý zárobok, € /mesiac

V % čistého zárobku v Rakúsku v PPS

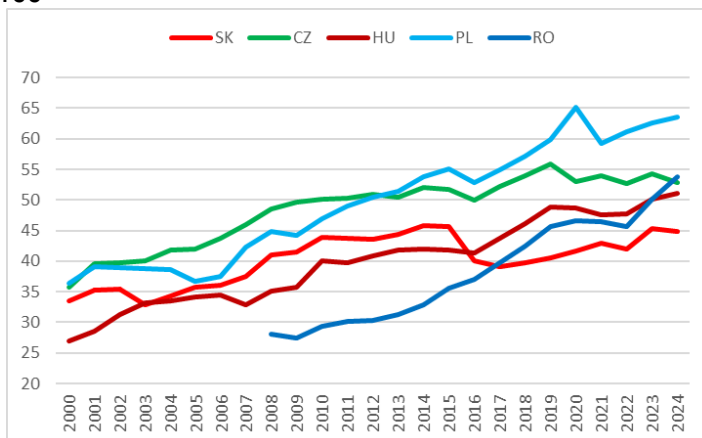
Zdroj: ľavý stĺpec OECD, Labour taxation - OECD member country tables [24.4.2026], výpočty autor. Pravý stĺpec EUROSTAT, Net earnings and tax rates (earn_net). [8.4.2026], výpočty autor.

Pre zaujímavosť sa pokúsime opraviť koeficient PPS v rokoch predchádzajúcich prijatiu eura. Využijeme, že PPS „sú založené na výdavkoch domácností na konečnú spotrebu v každej krajine, vyjadrených v národných menách (pre krajiny eurozóny fixný rad eur) na umelú spoločnú jednotku nazývanú štandard kúpnej sily (PPS).“ (EUROSTAT, 2026) Z predchádzajúcej skúsenosti vieme, že v niektorých štatistikách bol nesprávne použitý konverzný výmenný kurz namiesto skutočného, vykazovaného národnou bankou. Po oprave sa slovenské údaje v porovnaní s ostatnými štátmi zdajú byť správne (Graf 1), aj keď tento postup by sme len ťažko mohli považovať za rigoróznym.

Graf 1. Pomalá konvergencia k rakúskej úrovni miezd

Údaje za SR 2000–2008 sú prepočítané.

100 % priemernej mzdy, čistý zárobok Rakúska v PPS, (t)
=100

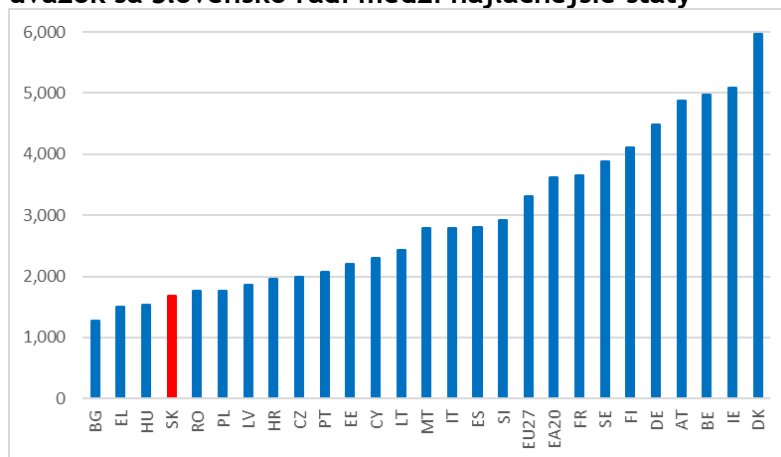

Údaje za SR 2000-2008 upravené podielom konverzného a skutočného kurzu.

Zdroj: EUROSTAT, Net earnings and tax rates (earn_net). NBS, Historical Exchange Rates in SKK [8.4.2026]. Výpočty autor.

Výpočet ekvivalentu hrubej mzdy za prácu na plný úväzok potvrdzuje výsledky modelovaného čistého zárobku (Graf 2). Slovensko s mesačnou hrubou mzdou 1 690 € v roku 2024 je v skupine s Maďarskom, Rumunskom a Poľskom. Český priemer dosiahol 2 000 €, estónsky 2 210 €, slovinský 2 930 € a rakúsky 4 880 €.

Graf 2. Aj v porovnaní priemernej hrubej mzdy za plný úväzok sa Slovensko radí medzi najlacnejšie štáty

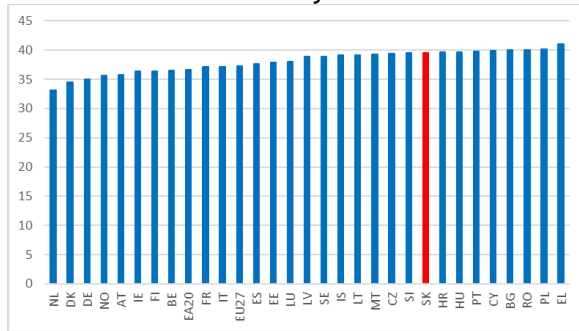
Počítané z ESA a VZPS (EUROSTAT, 2026a). Údaje sú za rok 2024.

Zdroj: EUROSTAT, Average full-time adjusted salary per employee [nama_10_fte] [14.4.2026]. Výpočty autor.

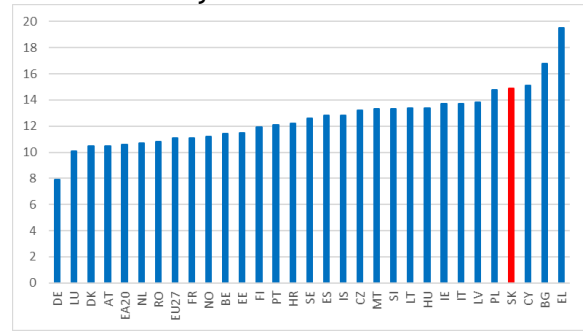
Nízke mzdy potom mnohí zamestnanci dohánajú vysokým počtom odpracovaných hodín a ďalšími pracovnými úväzkami. Kým európsky priemer je 37 hodín týždenne, Slovensko sa radí do skupiny štátov ako Slovinsko, Chorvátsko, Maďarsko, Portugalsko, Cyprus, Bulharsko, Rumunsko a Poľsko, kde pracovný týždeň v hlavnom zamestnaní v priemere trvá 40 hodín (Panel 2, EUROSTAT). Slovensko zároveň patrí k piatim štátom, kde pracovná doba v druhom zamestnaní trvá najdlhšie, v priemere 15 a viac hodín, spolu s Poľskom, Cyprom, Bulharskom a Gréckom.

Panel 2. Slováci pracujú veľa

Priemerný počet odpracovaných hodín v hlavnom zamestnaní /týždeň

Počet hodín odpracovaných v druhom zamestnaní /týždeň

Zdroj: EUROSTAT, Average usual weekly hours worked in the main job by professional status, full-time/part-time employment and economic activity (NACE Rev. 2) (2008-2026) [lfsa_ewhun2], Average actual weekly hours worked in the second job of persons who worked in this job during the reference week by professional status, economic activity and full-time/part-time employment in the first job [lfsa_ewh2n2]. Vek 20-64, rok 2024. [8.4.2026]

2 CENA PRÁCE

Ak sú slovenské mzdy jedny z najnižších v Európe, je možné, aby celková cena práce patrila medzi tie vyššie a predbehala tempo rastu produktivity práce? EUROSTAT od roku 2008 zbiera údaje o cene práce najprv v štvorročnej perióde a od roku 2020 v ročnej perióde od podnikov, nezávisle od ich veľkosti. Náklady na prácu (LC) definuje ako súčet miezd a plátov (W) a iných nákladov na prácu (SC), kde SC tvoria príspevky zamestnávateľov na sociálne zabezpečenie, plus zamestnávateľom zaplatené dane, mínus zamestnávateľom obdržané dotácie. EUROSTAT (2026c)

V našej analýze vychádzame z údajov pre spracovateľský priemysel, ktorý je pre medzinárodné porovnania z viacerých dôvodov, špeciálne obchodovateľnosti, vhodnejší ako celé hospodárstvo.

Náklady na prácu v spracovateľskom priemysle na Slovensku, 19,30 €/hod, sú omnoho nižšie ako náklady v susednom Rakúsku, 51,30 €/hod, či v iných vyspelých ekonomikách. Sú však vyššie alebo podobné ako náklady práce v Lotyšsku, Maďarsku, Litve, Portugalsku, Poľsku, Grécku, Chorvátsku a Estónsku, a o 90 centov zaostávajú za Českom (Panel 3). Tento stav trvá minimálne desať rokov, ale v minulých dvoch rokoch sa zvýraznil v dôsledku českej stagnácie tempa rastu. Rozdiel medzi nákladmi práce na Slovensku a v Poľsku bol v roku 2022 až 4,20 €/hod, odvtedy sa znížil na 2,20 €/hod v roku 2025.

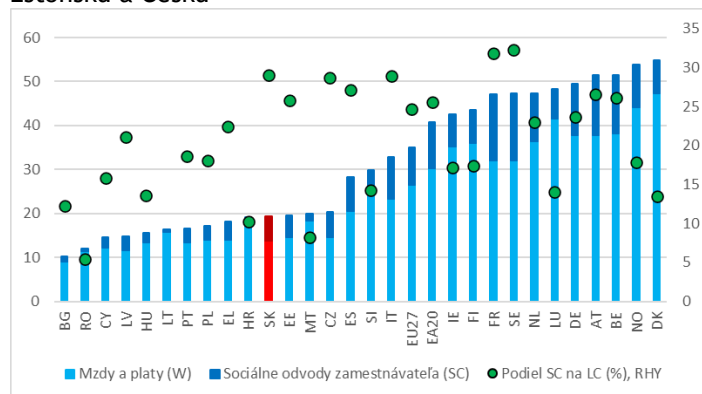
Pritom slovenské mzdy aj po postupnom zvýšení na 13,8 €/hod v roku 2025 sú nižšie ako české a estónske, 14,50 €/hod, ba aj poľské, 14,00 €/hod.

Je to kvôli vysokým nemzdovým výdavkom 5,60 €/hod na Slovensku. Tie boli (spolu s českými) jedny z najvyšších aj v minulých rokoch. V súčasnosti je len niekoľko málo štátov s vyššími odvodmi platenými zamestnávateľom: Belgicko, Dánsko, Nemecko, Írsko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Luxembursko, Holandsko, Rakúsko, Fínsko, Švédsko, Island a Nórsko. Sú to zväčša vyspelé ekonomiky.

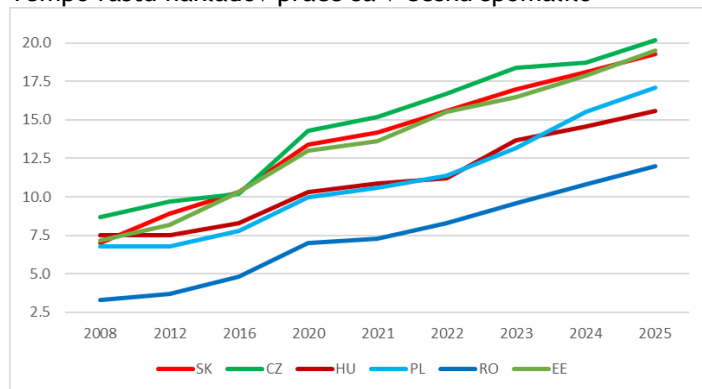
K rovnakým záverom sme dospeli aj pri analýze podnikateľských odvetví. Analýza ceny práce je konzistentná s analýzou zárobkov, ktoré sú nízke napriek tomu, že cena práce je v porovnaní s ostatnými novými členskými štátmi vysoká.

Panel 3. Náklady na prácu

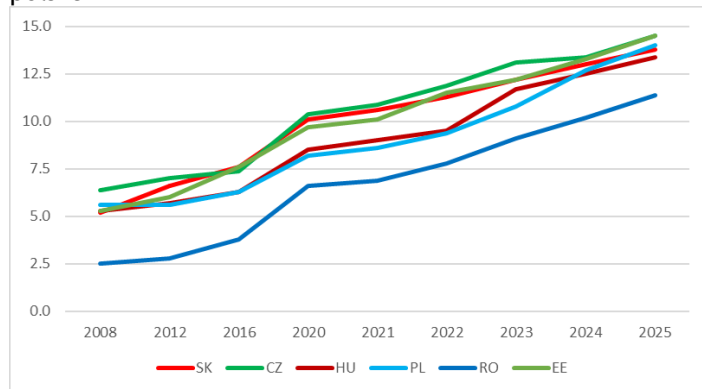
Náklady práce na Slovensku sú takmer rovnaké ako v Estónsku a Česku

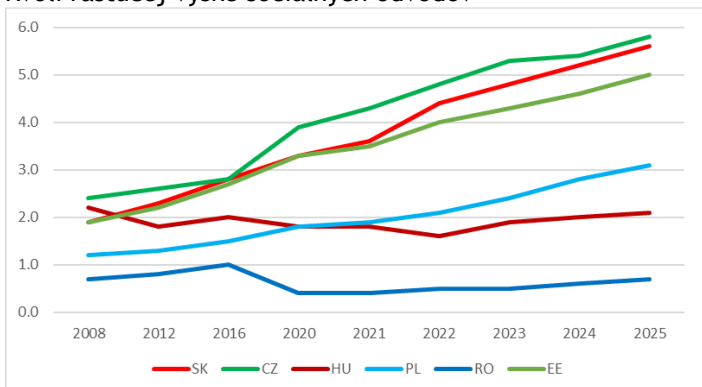
Tempo rastu nákladov práce sa v Česku spomalilo

Pritom slovenské mzdy sú nižšie ako české, estónske a poľské

Kvôli rastúcej výške sociálnych odvodov

Údaje sú za rok 2025 v €/hod, spracovateľský priemysel.
Zdroj: EUROSTAT, Labour cost levels by NACE Rev. 2 activity

3 PRODUKTIVITA PRÁCE

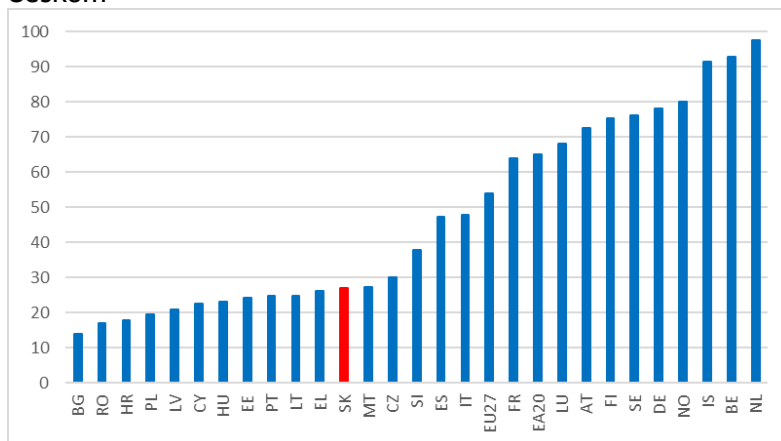
Náklady na prácu odrážajú výšku vytvorenej hodnoty, ktorá vzniká kombináciou práce, technológií a manažmentu v globálnom prostredí. V krátkodobom horizonte sa môžu cena práce a jej produktivita líšiť, ale v strednodobom horizonte by takýto stav nebol udržateľný. Ak slovenské náklady na prácu sú už aspoň desať rokov rovnaké ako v Česku, potom aj produktivita práce v týchto dvoch ekonomikách by mala byť porovnateľná.

Produktivitu práce na hodinu sme zráтали z dvoch databáz Európskeho štatistického úradu, hrubej pridanej hodnoty a počtu odpracovaných hodín v ekonomike pre spracovateľský priemysel.

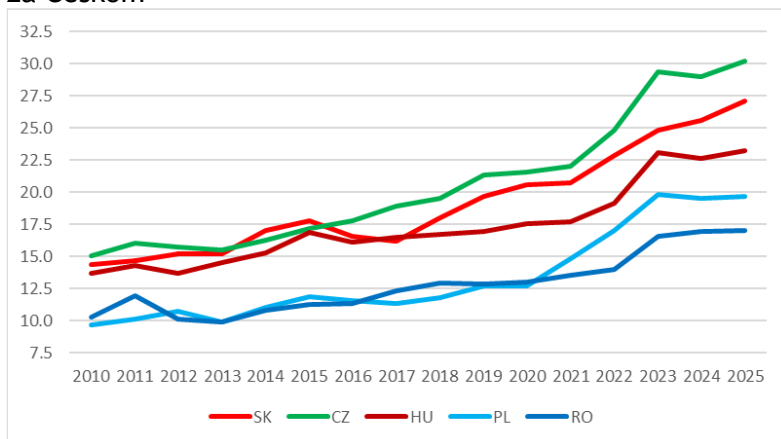
Produktivita práce na Slovensku v spracovateľskom priemysle je vďaka zahraničným investíciám do kapitálovo náročných odvetví pomerne vysoká – vyššia ako v Poľsku, Pobaltí či Maďarsku, aj keď za Českom zaostáva (Panel 4). Na úrovni hospodárstva je slovenská produktivita práce porovnateľná s estónskou aj českou a rozdiel oproti slovinskej je len 11 % (EUROSTAT, výpočty autora).

Panel 4. Produktivita práce v spracovateľskom priemysle je na Slovensku relatívne vysoká

Z nových členských štátov zaostávame len za Slovinskom a Českom

V minulých rokoch v produktivite práce mierne zaostávame za Českom

Hrubá pridaná hodnota na odpracovanú hodinu, €/hod. Údaje sú za rok 2025.

Zdroj: EUROSTAT, Gross value added and income by main industry (NACE Rev.2) - annual data [nama_10_a10] a Employment by main industry (NACE Rev.2) - national accounts - annual data [nama_10_a10_e]. [17.4.2026]. Výpočty autor.

4 EURÓPSKY PRIESKUM PRACOVNÝCH PODMIENOK

Európsky prieskum pracovných podmienok je celoeurópske výberové zisťovanie realizované agentúrou Eurofound, ktoré mapuje kvalitu pracovných podmienok v jednotlivých krajinách EÚ. Zameriava sa na viacero dimenzií práce, od zárobkov, pracovných vyhliadok a využívania zručností až po autonómiu a sociálne prostredie na pracovisku. Podľa zisťovania v roku 2021 sme patrili medzi štáty s najmenej kvalitným pracovným prostredím (Marcinčin a Košč, 2026: 12-13). V poradí ôsme výberové zisťovanie sa týka roku 2024 (EUROFOUND, 2025).

Kvalitu pracovného prostredia na Slovensku porovnávame s jednoduchým priemerom štátov Európskej únie v jedenástich kategóriách (Tabuľka 1). Slovensko v zásade kopíruje európsky priemer vo všetkých ukazovateľoch, s výnimkou zárobku, vyhliadok a organizácie práce (Graf 3).

Tabuľka 1. Kategórie dotazníka EWCS (2024) a priemerné poradie SR po kategóriách

EWCS 2024 - kategórie	Poradie SR v kategórii
Fyzické prostredie	11,2
Intenzita práce	11,8
Organizácia práce	22,0
Perspektívy pracovného života	15,9
Pracovisko	16,6
Pracovné charakteristiky	7,0
Pracovný čas	17,2
Sociálne prostredie	20,2
Vyhliadky	15,0
Zárobok	27,0
Zručnosti, rozhodovacie právomoci a ďalšie kognitívne faktory	16,4

Zdroj: Eurofound, EWCS 2024 a vlastné prepočty

Najvýraznejší problém predstavuje výška zárobkov. Údaje vychádzajú z odpovedí zamestnancov na otázku: „Vzhľadom na všetko úsilie a výsledky, ktoré v práci dosahujete, máte pocit, že ste za svoju prácu primerane zaplatení?“. Slovensko sa umiestnilo až na predposlednom 27. mieste vedľa posledného Grécka. Podiel kladných odpovedí bol 44 %, zatiaľ čo európsky priemer bol 57 %. Subjektívne vnímanie mzdového ohodnotenia je tak najhoršie spomedzi nových členských štátov EÚ a takmer najhoršie v Únii.

Pracovné vyhliadky na kariérny postup považuje za pozitívne len 32 % slovenských respondentov, kým európsky priemer je 37 %. To poukazuje na slabšie kariérne možnosti, nižšiu istotu zamestnania a obmedzené perspektívy profesijného rastu. Tento výsledok zapadá do širšieho obrazu ekonomiky, ktorá síce generuje pracovné miesta, no v menšej miere ponúka stabilné kariérne dráhy a postup nahor.

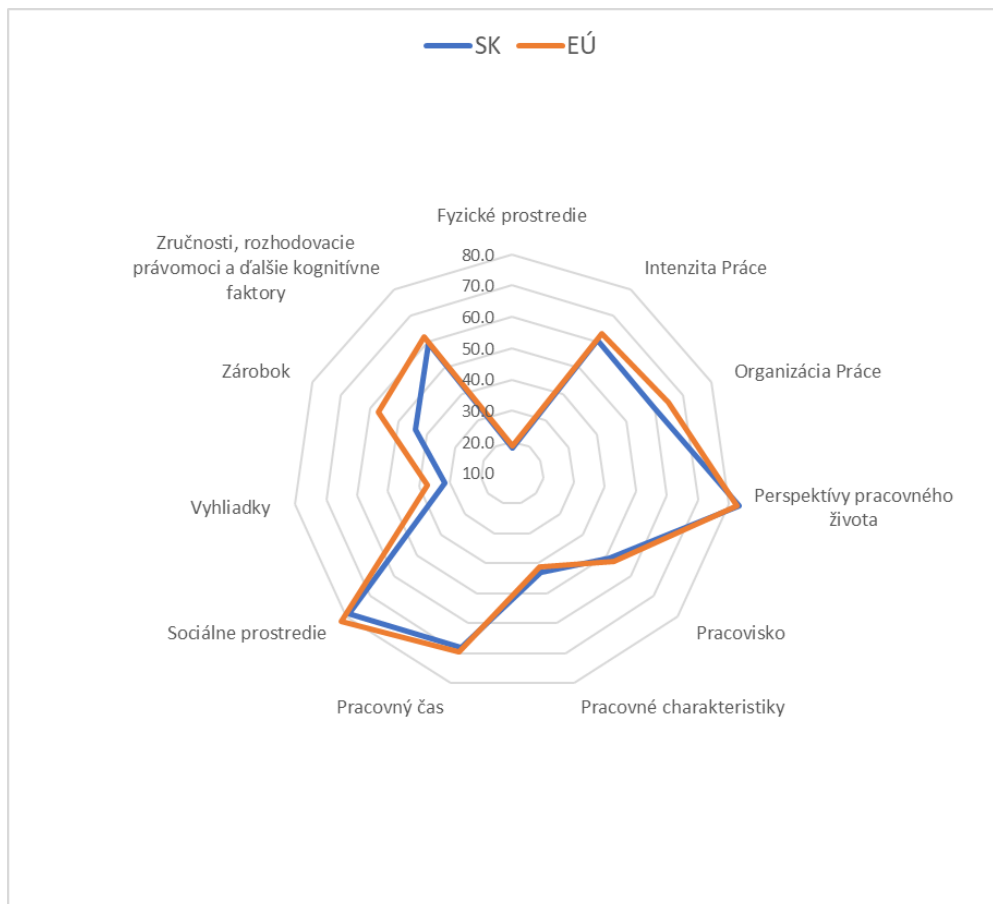
Len 60 % zamestnancov na Slovensku vyjadrilo súhlas s tvrdením (14 % vždy, 24 % väčšinu času a 22 % niekedy), že sú zapájaní do zlepšovania organizácie práce alebo pracovných procesov na svojom oddelení alebo v organizácii. Priemer EÚ je v tomto segmente 65 % (18 % vždy, 23 % väčšinu času a 24 % občas).

V kategórii „Pracovné charakteristiky“, ktorá hodnotí stabilitu pracovného miesta z hľadiska dĺžky trvania aktuálneho pracovného pomeru, sme sa umiestnili, v porovnaní s ostatnými kategóriami, na 7. mieste. Až 43 % slovenských respondentov uviedlo, že ich súčasný pracovný pomer trvá 4 a viac rokov, pričom podiel EÚ je 41 %. Toto umiestnenie sa na prvý pohľad môže zdať ako výhoda, otázkou však je, či to vzhľadom na priemerné až podpriemerné výsledky v ostatných kategóriách nie je skôr dôsledkom nižšej mobility na

trhu práce a nedostatku lepších pracovných alternatív. Stabilita tak nemusí byť prejavom kvality, ale skôr dôsledkom obmedzených možností.

Údaje z medzinárodného výskumu medzi zamestnancami naznačujú, že slovenský hospodársky model neprodukuje len nedostatočne odmeňované pracovné miesta, ale aj pracovné pozície s limitovaným priestorom na rozvoj, kariérny rast a nedostatočnou kontrolou nad pracovnými procesmi a organizáciou práce.

Graf 3. Kvalita pracovného prostredia: Slovensko kopíruje priemer

Zdroj: EUROFOUND (2025) a výpočty autora.

ZÁVER

Cieľom tejto analýzy je vysvetliť paradox nízkyh miezd a vysokých nákladov práce. Je to často diskutovaná téma, ktorá priamo súvisí so Sviatkom práce – 1. májom, bojom za vyššie mzdy a kvalitnejšie pracovné prostredie.

Analýza potvrdila závery napr. OECD (2024: 45), že produktivita práce na Slovensku je porovnateľná s produktivitou v Česku a Estónsku. Zároveň je vyššia, než vo väčšine ostatných nových členských štátoch Únie. Tomu zodpovedajú aj porovnateľné náklady práce. Kvôli vysokým sociálnym odvodom, na ktoré upozorňujú viaceré správy medzinárodných organizácií (napr. EC, 2025 a OECD, 2024), však zamestnanci zarábajú menej ako Česi, Estónci či Poliaci.

Pre zamestnávateľov je dôležité, že náklady práce odrážajú jej produktivitu; problém je však v ich nízkej konkurencieschopnosti na trhu práce, keďže susedné štáty pri rovnakých nákladoch vedia ponúknuť zamestnancom vyššie čisté zárobky. Zároveň sa zdá, že tento problém odráža aj ďalšie nedostatky slovenského podnikateľského prostredia, ktoré zvyšujú investičné riziko a tlačia na vyššiu ziskovosť vrátane formou mzdových úspor.

Pre zamestnancov aj zamestnávateľov je preto dôležité, aby sa daňovo-odvodové zaťaženie práce na Slovensku znížilo na porovnateľnú úroveň ako v susedných štátoch. Vysoké odvodové zaťaženie sprevádza slovenskú fiškálnu politiku od čias veľkej daňovej reformy pred vyše dvadsiatimi rokmi, ktorú poznáme pod označením „rovná daň“. Vlády ponechávali potenciálne daňové výnosy z dividend a majetku mimo svojho praktického záujmu a potrebu zvyšovať príjmy štátu kompenzovali postupným zvyšovaním odvodov a stagnáciou životného minima a odpočítateľnej položky z daní. Rovnako aj výnosy z dane z príjmu fyzických osôb sú v medzinárodnom porovnaní nízke (OECD, 2024: 33).

Daňový klin sa na Slovensku zvýšil kvôli konsolidačným opatreniam (RRZ, 2025), ktoré dopadli najtvrdšie práve na zamestnancov, najmä na domácnosti s deťmi. V roku 2025 sa zvýšila hranica maximálneho vymeriavacieho základu zo 7 na 11 násobok (SP, 2024) a následne stúpili aj sadzby odvodov. Zavedením štyroch pásiem sa pre vybrané skupiny daňovníkov zvýšili aj sadzby dane z príjmu. Daňový klin sa v roku 2025 zvýšil vo väčšine štátov OECD, viac pre domácnosti s deťmi, ako pre slobodných zamestnancov, ale zvýšenie na Slovensku o 4,7 percentuálnych bodov pre slobodné osoby s dvomi deťmi patrí medzi najvyššie (OECD, 2026: 15).

Vláda tento krok obhajuje ako nevyhnutný pre úspešnú konsolidáciu. Zároveň sú však zrejme jej negatívne sociálne aj hospodárske dôsledky. Podľa IMF (2026a: 12) *„Relatívne veľké daňové zaťaženie Slovenska v porovnaní so susednými krajinami však naznačuje, že by sa malo zabrániť ďalšiemu zvyšovaniu zdanenia práce, pretože by to mohlo zhoršiť problémy s prilákaním a udržaním pracovníkov, najmä vzhľadom na značnú cezhraničnú mobilitu pracovnej sily.“* Navyše, podľa IMF (2026a) v časti Hodnotenie zamestnancov chýba konsolidačnému balíku strategické smerovanie.

Navrhujeme, aby sa odvodové zaťaženie výrazne znížilo a aby sa výpadok fiškálnych príjmov nahradil zvýšením majetkových daní, dividend a dane z príjmu, teda presunom bremena z pracujúcich na bohatých. Zároveň je potrebná reforma verejných výdavkov a inštitúcií a povzbudenie ekonomickej aktivity efektívnejším využívaním dotačnej politiky. Opäť – to isté odporúčajú medzinárodné organizácie IMF (2026a), OECD (2024) či EC (2025). Zároveň je to rozumné východisko aj pre formulovanie Vízie Slovensko 2040 a Národného a regionálneho partnerského plánu, čiže plánu na využívanie eurofondov počas rozpočtového obdobia Európskej únie 2028 – 2034.

Zamestnanci a zamestnávateľia by mali spoločne žiadať nielen o zodpovednú fiškálnu politiku, ale aj o potrebné verejné investície do infraštruktúry nevyhnutnej na podporu rastu produktivity práce (IMF, 2026b). Len tak dokážeme zlepšiť, ba v krátkodobom horizonte aspoň udržať súčasnú kvalitu pracovného prostredia na Slovensku.

Takýto postup si okrem iného vyžiada aj zásadné prehodnotenie ústavného zákona o fiškálnej zodpovednosti, aj rámec hodnotenia verejných financií v EÚ – DSA (Debt Sustainability Analysis), keďže súčasné nastavenia primerane nezohľadňujú dlhodobé prínosy verejných investícií a ich pozitívny vplyv na produktivitu a ekonomický rast. Tým vytvárajú systematický tlak na podinvestovanie ekonomiky (Pierros, 2025). Podpora verejných investícií je dôležitá aj z pohľadu odhadovanej hodnoty investičného dlhu na Slovensku, ktorá sa odhaduje na 40 miliárd (37 % HDP) z roku 2022 (ISA, 2023).

Skutočným riešením slovenského paradoxu „nízkych miezd a vysokých nákladov“ je opustenie hospodárskeho modelu založeného na lacnej pracovnej sile a prechod na model vysokej pridanej hodnoty.

POUŽITÁ LITERATÚRA

EC (2025) **Správa o krajine na rok 2025 – Slovensko**. Pracovný dokument útvarov komisie. Európska komisia. [Dostupné online](#).

ENCYCLOPÆDIA BRITANNICA (2026) Heslo “May Day”. [Dostupné online](#).

EUROFOUND (2025) **European Working Conditions Survey 2024**. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2025. [Dostupné online](#).

EUROSTAT (2026a) **Net earnings and tax rates (earn_net)**. Reference metadata. [Dostupné online](#).

EUROSTAT (2026b) **Average full time adjusted salary per employee (nama_10_fte)**. Reference metadata. [Dostupné online](#).

EUROSTAT (2026c) **Labour cost levels by NACE Rev. 2 activity (lc_lci_lev)**. Reference metadata. [Dostupné online](#).

IMF (2026a) **Slovak Republic. 2026 Article IV Consultation-Press Release and Staff Report**. Medzinárodný menový fond. [Dostupné online](#).

IMF (2026b) **Slovak Republic. Selected Issues**. Medzinárodný menový fond. [Dostupné online](#).

ISA (2023) **ISA odhaduje investičný dlh na 40 miliárd eur, presné vyčíslenie je komplikované**. In: Týždňový ekonomický prehľad. 43/2023. [Dostupné online](#).

MARCINČIN, A. – KOŠČ, J. (2026) **Stále v pasci nízkych miezd a zlých podmienok: pracovné prostredie na Slovensku**. Bratislava: KOZ SR. [Dostupné online](#).

OECD (2024) **OECD Economic Surveys: Slovak Republic 2024**, OECD Publishing, Paris, [Dostupné online](#).

OECD (2026) **Taxing Wages 2026: The Progressivity of Labour Taxation in OECD Countries**, OECD Publishing, Paris, [Dostupné online](#).

PIERROS, Ch. (2025) **Productivity and public investment. Rethinking the EU's Debt Sustainability Analysis**. Brusel: ETUI. [Dostupné online](#).

RRZ (2025) **Kvantifikácia vplyvu opatrení. Balíček (konsolidačných) opatrení na rok 2026**. Bratislava: RRZ, 2025/4. [Dostupné online](#).

SP (2024) **V roku 2025 sa zvýši hranica maximálneho mesačného vymeriavacieho základu pre platby poistného na sociálne poistenie**. Sociálna poisťovňa. [Dostupné online](#).

KONFEDERÁCIA ODBOROVÝCH ZVÄZOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY
BAJKALSKÁ 29/A,
821 01 BRATISLAVA, SLOVAKIA

EMAIL: KOZSR@KOZSR.SK
WEB: WWW.KOZSR.SK

FACEBOOK: WWW.FACEBOOK.COM/KOZSR/

